

T e l e g r a m

SZTAB GENERALNY ODDZIAŁ RZYM 2 WARSZAWA

CIESZYN DOW. 213 - 12/7 - 19.

Cieszyn dnia 12 lipca 1919 - / l. 586/ - sytuacja niezmienną na Śląsku spokój zupełny. Dziś w nocy usiłowała patrol czeska przejść przez Olzę lecz po oddaniu paru strzałów przez naszą placówkę cofnęli się z powrotem. Członek komisji amerykańskiej Baas otrzymał od swego rządu dla komisji w Cieszynie 6 sztuk opon i kieszek do aut, które są przydzielone dla komisji o czym mi komisja uwiadomiła; dzisiaj, gdy chciałem guma odebrać oświadczył mi tenże, że guma te darował radzie narodowej po zasięgnięciu informacji i dalszych poszukiwaniach dowiedziałem się, że guma te zostały sprzedane za sumę 23.600 koron przez wydalonego urzędnika rady narodowej towarzystwu handlowemu czyli innymi słowy puszczone na pasek wobec tego uwiadomiłem komisję o tem, że rada narodowa żadnych gum nie otrzymała i zaprotestowałem przeciwko temu aby człowiek który jest członkiem komisji trudnił się paskiem, komisja przyobiecała mi że poleci natychmiast wyjechać Baasowi z Cieszyna i o sprawie tej doniesie misji amerykańskiej w Paryżu. Jestto ten sam członek, który wystawiał naszym żołnierzom zwolnienia ze służby wojskowej, który rzadko kiedy jest trzeźwy, o czym już niejednokrotnie meldowałem. Do delegata ministerstwa spraw zagr. nadeszła dzisiaj następująca depesza: proszę zawiadomić komisję, że ponieważ wszelkie interwencje w sprawie aresztowanych Polaków pozostawały bez rezultatu komisja nie również nie osiągnęła pozostały tylko represje których nie możemy się zasadniczo wyrzec. Co dotyczy umieszczenia Czechów podejrzanych o szpiegostwo w Krakowie decydują względy praktyczne nikt dotąd nie protestował gdy Czesi wywozili uwiezionych Polaków do Mor. Ostrawy, Ołomuńca lub dalej. Dla uniknięcia nieporozumień ministerstwo zaznacza, że polska zna Śląsk Cieszyński, Śląsk Górny. Termin Śląsk wschodni jest nieznan. Jednocześnie z ukazaniem się wczoraj podanej telegraficznej odezwy naszej rady narodowej do ludności Śląska Cieszyńskiego czeski narodny wybór opublikował także odezwę, która aroganckim tonem, zachłannością obelgami pod adresem Polaków, kłamstwami pyszałkowatością odbija tak rażąco od spokojnej i szlachetnej odezwy

radę narodową że tem samem przegrywa, odezwa wzywa do protestu przeciwko przewlekaniu sprawy śląskiej i do manifestacji na rzecz najszybszego jej rozwiązania. Dzisiaj wysłała rada narodowa następującą depezę do ministerstwa spraw zagran. w sprawie uruchomienia placówki dyplomatycznej w Pradze. Wobec zgodnej opinii kół politycznych bliskich i ministerjum spraw zagrynicznych i potwierdzenia powyższej opinii przez delegata ministerjum spraw zagr. w Cieszynie p. Władysława Günthera, jakoby ministerjum spraw zagranicznych postanowiło uruchomić polską placówkę dyplomatyczną w Pradze już w najbliższej przyszłości rada narodowa księstwa Cieszyńskiego pozwala sobie zapytać J.W. Pana Ministra czy istotnie jest zamiarem ministerjum wysłać do Pragi oficjalne poselstwo polskie jeszcze przed ukończeniem sporu granicznego w księstwie cieszyńskim jeżeli tak jaknajenergiczniej przeciw temu postanowieniu wystąpić. Rada narodowa cieszyńska, odpowiedzialna wobec polskiej ludności śląskiej za sprawę polską w Cieszyńsku, a także znająca dokładnie polityczne metody Czechów, pozwala sobie zapewnić J.W. Pana ministra, że rozpoczynające już obecnie swoje urządowanie Poselstwo polskie w Pradze nie przynosi polskiej sprawie żadnej korzyści, a naraża się tylko na trudną sytuację dyplomatyczną utrudniając w dodatku swem istnieniem swobodę ruchów polskiego rządu który mieć musi jeszcze w obecnych warunkach zupełnie wolną rękę w stosunku Rzeczypospolitej czecho-słowackiej, dopóki bowiem nie nastąpiła ze strony Czechów nawet realizacja umowy paryskiej z 3 lutego 1919- przez nich przyjętej i wogóle dopóki pokrzywdzone są polskie prawa przez gwałt czeskiego napadu z 23 stycznia b.r., dopóty istnieć musi stałe dążenie powrotu do stanu niepokrzywdzenia księstwa ciesz. co może być zadaniem specjalnych komisji polsko-czeskich, ale nigdy oficjalnego pokojowego i wzajemnego przedstawicielstwa, które wyglądałoby pozornie ^{na} zasankcjonowanie obecnego stanu politycznego i administracyjnego na Śląsku, będącego przecież niedopuszczalnym jako stratą dla Państwa Polskiego, a ponieważ lud śląski zamierza dochodzić narodowej sprawiedliwości wszelkimi środkami nawet wojennymi, gdy inne bardzo pokojowe zawiodą, rada narodowa cieszyńska podkreślając zapamiętanie i zamiary tego ludu, którego jest rzecznikiem musi stwierdzić, że nie wolno przed ostatecznym i szczęśliwym załatwieniem sporu polsko-czeskiego wykluczyć nawet zbrojnego jego wystąpienia wobec Czechów co będzie mimowolną kompromitacją poselstwa polskiego w Pradze

w każdym razie wywoła zmianę osoby posła i utrudni ponowne nawiązanie już trwałych stosunków dyplomatycznych - wreszcie rada narodowa znając wrażliwość śląskiego ludu na wszelkie kompromisowe objawy polityki wobec Czechów i rozgoryczenia obecnie z powodu przeciągającej się zbyt długo, wedle jej mniemania, sprawy śląskiej, wzywa rząd, by posłaniem już obecnie Poselstwa polskiego do Pragi ludu tego nie drażnił chociażby pozorem zgody z rządem czeskim będącym w jego wyobraźni jeszcze krzywdzicielem i ciemnicą, zresztą dla załatwienia spraw handlowych i ekonomicznych i utrzymania potrzebnego kontaktu z władzami czeskiemi, wystarczyć może najzupełniej konsulatu polski, który o ile wiadomo już w przyszłości najbliższej i w pełnym składzie osiedli się w Pradze korzystne obopólne traktaty handlowe ułożyć mogą w wielkiej mierze. Porozumienie się polityczne obu rządów czeskiego i polskiego, którego zgodzając się wspólnie na uznaną przez naród granicę, wymieniać będą mogły, już tylko z zyskiem wojennym, swe oficjalne zastępstwa, pracujące nad utrzymaniem i rozwojem jaknajtrwalszych sąsiedzkich stosunków tych dwóch bratnich narodów słowiańskich. Natomiast rada narodowa uprasza o jaknajszybsze powołanie do życia komisji pokojowej polsko-czeskiej, czego wymaga nie tylko sytuacja polityczna, która w ten sposób znacznie może zbliżać się ku końcowi i której ogłoszenie jest wprost konieczne dla uspokojenia wysoce niespokojnego nastroju ludności. Załączamy przy niniejszym odezwę, którą uważa rada narodowa za konieczną dla uspokojenia lokalnej ludności. Następująco podpisy = Czaczka rotmistrz.

Otrzymują: Min. spr. zagr.
Adjut. Gen. Nacz. Wodza
M. S. W. / b. P. /
Biuro własne - Biuro prasowe.

Za zgodność: *[Signature]*

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWODZTWO W.P.

Warszawa, dnia 17 lipca 1919 r.

D.Nr. 8559/II

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA
w W a r s z a w i e .

Przesyła się do wiadomości. Nacz. Dtwo zgadza się na zapatrywanie Rady Ludowej w sprawie polskiego przedstawicielstwa w Pradze.

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
Za zgodność: *[Signature]* L. Dz. 1135/52 dnia 18/ VII 1919 r. Pułkownik
H a l l e r m. p.